Tessie Polak

De Heer en Mevrouw POLAK—
DE GRAAFF geven hiermede kennis
van de geboorte van een
DOCHTER. 6063 5
WAGENINGEN, 1 Maart 1918.

Martine (Tessie, Chana) Annie Polak is geboren op 1 maart 1918 in Wageningen. Ze was een dochter van Martin Willem Polak en Annie Sophie de Graaff. Ze had twee zusje en een broertje, Henriëtte (Han) Bernarda Julie (1915), Nora Sophia (1923) en Bernard (Bert) Jan Rudolf (1927). De familie was joods. Haar vader was docent aan de Landbouwschool. Hun moeder overleed in 1932.

Tessie werd in 1936 welpenleidster bij groep 1, de Heeromagroep in Wageningen met Akela A. Muller. Al in 1911 waren de eerste scoutingactiviteiten in Wageningen gestart. Later ontstonden twee groepen, de groene troep met Hopman de Voogd en de paarse troep, met vaandrig Heeroma. Na zijn overlijden werden de troepen weer samengevoegd en naar hem vernoemd, de Heeromagroep. In het seizoen 1938/1939 was haar broertje Bertie ingedeeld bij de Eekhoornpatrouille. Ze verhuisde naar Den Haag en was daar van 1939 tot november 1940 welpenleidster bij groep 21 Van Oosterom. De groep was een Bijzondere Eisen (BE) groep, voor scouts met een beperking. Zus Han werd in oktober 1939 welpenleidster bij groep 14 in Amsterdam.

In het najaar van 1942 ontvingen Martin Willem Polak en zijn vier kinderen een oproep om zich te melden voor werk in Oost Europa. Een collega van haar vader stelde voor dat ze gingen onderduiken. Met de hulp van de ondergrondse kwamen ze eerst terecht in Renkum maar snel daarna werden ze ieder op andere plekken ondergebracht. Tessie (Chana) kwam op verschillende plekken terecht, iedere keer met een andere schuilnaam. In oktober 1943 werd ze ondergebracht bij dominee Pieter Tasseron en zijn vrouw Clasina. Ze woonden in het dorpje Goenga vlakbij Sneek. Toen de dominee in het voorjaar van 1944 beroepen werd in Oudwoude, ging Tes met hen mee. Ze nam opnieuw een andere schuilnaam en identiteit aan. Bij de familie hielp ze met huishoudelijke taken en het maken van boter uit schapenmelk. Vlak na hun aankomst in Oudwoude, werd de lokale baker door de Duitsers neergeschoten omdat hij Joden onderdak bood. De familie besloot daarop een schuilplaats voor Tessie te maken.

Ook haar zus Han zat kort bij de familie Tasseron. Vervolgens ging ze naar IJlst aan de andere kant van Sneek. Haar vader dook onder in Amsterdam. Ook haar ander zusje en broertje doken onder, maar zaten op andere plaatsen. Allen overleefden de oorlog. Op 21 juni 1989 werd e familie Tasseron door Yad Vashem erkend als Rechtvaardige onder de Volken voor de hulp aan joden.

Na de oorlog keerde ze terug naar Wageningen waar de familie ging wonen op Wilhelminaweg 10. Toen de omstandigheden weer wat normaal waren geworden bleken er wel honderd jongens te zijn die scout wilden worden. De Heeromagroep werd eerst in twee en later in drie troepen opgesplitst: Heeroma I, II en III. Later werden de groepen hernoemd. Heeroma I bleef Heeroma heten (met paarse das), Heeroma II werd de Belmontegroep (met

groene das) en Heeroma III werd de Dorschkamp (met kaki das met groene rand). In 1949 word de Dorschkampgroep weer opgeheven. Bert werd voortrekker bij de Grunsfoortstam, Han werd Akela bij groep Heeroma I en Tessie werd Akela bij groep Heeroma III.

Tessie trouwde in 1951 met Willem Cornelis (Bill) Homburg (1920-2007) en ze emigreerden vervolgens naar Canada. Haar man werkte daar bij de Canada Post in Prince Rupert and Terrace, waar ze sinds 1966 woonden. Ze kregen een dochter Naomi. Tessie is overleden in september 2020 op de leeftijd van 102 en werd begraven op de Terrace Municipal Cemetery.

Haar zus Nora emigreerde naar Australië. Han bleef in Wageningen en werd lerares lichamelijke opvoeding op het Wageningsch Lyceum.

Meer informatie

Gezinspagina van Martin Willem Polak (1882-1966) en Anna Sophia de Graaff (1889-1932) [Tom Verwaijen, Haza-21]
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 21, 1936, no. 2, 1936 » 1936-02 - Pag. 32 | Delpher
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 25, 1939, no. 8, 1939 » 1939-09 - Pag. 24 | Delpher
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 26, 1940, no. 10, 1940 » 1940-11 - Pag. 31 | Delpher
Het vaderland » 02 maa 1918 - Art. 132 | Delpher
Martine Annie “Tessie” Polak Homburg (1918-2020) - Find a Grave-gedenkplek
Predikanten_die_Joden_hielpen_VI (wordpress.com)
Onderduikers in IJlst.pdf (ondergedokeninfryslan.nl)
Tasseron Pieter & Clasina (de Vries) (yadvashem.org)
119-Scouting-Die-Wiltgraeff-Plaatsingslijst-v2023.pdf (wageningen.nl)
Wageningen Courant, 26 februari 1947

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.